

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za tiskarstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo letni članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davok posebe. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 3113

Problem najmlajših

Živimo v dobi, ki prvi s filmsko brzino, tako da nam skoraj vsak trenutek prinaša nov razvoj dogodkov, nova presenečenja.

Zal, še vedno je res, da nas učitelje, raztresene po »zaplankanem« hribovskem svetu, dosežejo ti dogodki šele tedaj, ko niso več presenečenja, ko niso več novi, ko jim svet, radi zopet novih, nam še neznanih presenečenj, ne posveča več pozornosti. Živimo pač v precejšnjem materialnem pomanjkanju in posledica tega je tudi duševno pomanjkanje.

Radi pomanjkanja finančnih sredstev večini nam ni dano, da bi si, sodobnim razmeram in potrebam primerno razširili svoje duševno obzorje, da bi se res duhovno osamosvojili, si izklesali lasten pogled na svet in življenje ter tako kritično spremljali in zasledovali razvoj sodobnih aktualnih problemov. Denarja za knjige, revije, časopise in radio učiteljstvo nima. Zlasti najmlajše učiteljstvo, ki je poleg tega raztreseno, osamljeno in odrezano daleč od kulturnih centrov, nima prilike pridobivanja večje življenjske jasnosti po predavanjih, diskusijah in osebnem stiku z izklesanimi, velikimi osebnostmi. Če še k vsemu temu prištejemo naše male in ozkorsne razmere ter upoštevamo ves moralni in materialni pritisk in stremenje, izkoristiti posebno mlajše učiteljstvo za zgolj fanatično strankarsko delo in trenje, potem se ne smemo čuditi ravnanju naših mladih in najmlajših tovarišev. Ne smemo se čuditi njihovi premali odpornosti, pomanjkanju trdnih hrbtenic in odločnih korakov v čuvanju svoje neodvisnosti. Ne smemo se tudi čuditi njihovi nevednosti, nezainteresiranosti in apatičnosti ob najaktualnejših vprašanjih naše stanovske organizacije, našega stanu, šole in naroda.

Tudi se ne smemo čuditi njihovemu obnašanju in odnosu do naših skupnih akcij, še manj imamo pravico, obsojati in odbiti jih še bolj od sebe. Vse to ponovno kvarno vpliva na naše medsebojne odnose.

V tem problemu je potrebno predvsem mnogo uvidevnosti, mnogo tovariško-prijateljskega razumevanja njihovih položaja in skupnih smotrenih akcij za odpravo vseh negativnih vzrokov, da se tako odstranijo tudi negativne posledice, ki nas vse bodejo v oči ter vodijo mnoge k neobjektivni kritiki in obsojanju.

Predvsem moramo ponovno poudariti, da živimo učitelji, radi materialnega pomanjkanja, tudi v pomanjkanju zdrave duševne hrane, ki bi sicer krepila našo zdravo odpornost. Zlasti trpe radi tega najmlajši, najbolj neupoštevani, osamljeni in zapuščeni tovariši. Tudi ne smemo pozabiti mešetarjenja in barantanja, ali da se točneje izrazimo, pravega kupovanja mladih duš za boljše položaje in za boljše mesta z možnostmi postranskih dohodkov. Če si vse to predložimo, potem pač ne bo težko spoznati, da v teh razmerah današnje dobe ni lahko biti značajan, pošten in odločno neodvisen učitelj. Najtežje je to seveda najmlajšim, ki stojijo vse prepogosto, brez vsake opore in razumevanja, osamljeni sredi sodobne, besneče vihre. Zato je treba v prvi vrsti te tovariše razumeti ter jih prirediti v prijateljsko tovariško družbo in k aktivnemu sodelovanju in soupoštevanju pri skupnih akcijah.

Povedali smo že, da večina najmlajših ni uživala stanovske vzgoje, da ti tovariši nimajo niti malega vpogleda v vse težave stanovske borbe in da tako pri mnogih prevladujejo napačni predsodki in več ali manj nezadovoljstvo s stanovsko organizacijo in njenimi akcijami. Vse to pa tvori najplodnejša tla za nezdravo seme učiteljskih neprijateljev, ki ga ti z vso vsmo sejejo med učiteljske vrste.

Kaj naj storimo? Predvsem pritegnimo najmlajše k čim aktivnejšemu sodelovanju v odborih in na zborovanjih. Dajmo jim vpogled v vse težave stanovske borbe, prikažimo jim moč naše organizacije in njene uspehe, da zraste v njih spoznanje in potreba po podporanju in sodelovanju v skupnih, načelnih nastopih našega Udruženja.

Zal, še v posameznih učiteljskih društvih vlada veliko nezaupanje v organizatorično sposobnost in dobro, resno voljo najmlajših tovarišev. Če bi znali to preboleti in pridobiti najmlajše za aktivno sodelovanje, bi v njih brezdvomno našli svoje najaktivnejše sodelavce in sodelorce. Tu je potrebno le pravilno razumevanje, upoštevanje in priznanje, pa bodo odpadli vsi nesporazumi in kitajski zidovi med »mladimi« in »stariji«.

Neka jako razširjena nacionalna organizacija se pri volitvah odborov, delegatov in temu slično drži načela, da so zastopniki starejši, mlajši in najmlajši (tudi 18 letni) člani z eno tretjino odbornikov odn. delegatov. Dolgoletne izkušnje so pokazale, da je ta sistem zastopstva članov v odborih in na skupščinah najbolj zdrav in najplodnejši, ker prinašajo najmlajši stalno nov član in novo razgibanost v skupno organizacijsko življenje. Tudi mi moramo iti isto pot!

Zelo pohvalen in posnemanja vreden je bil korak nekaterih učiteljskih društev, ki so poslala na lansko sekcijo in glavno skupščino kot svoje delegate tudi najmlajše tovariše. Na ta način so omogočila tem res temeljit vpogled v celotno stanovsko borbo. Tako so se lahko seznanili z vsemi ogromnimi ovirami pri stanovsko-zasčitni borbi ter obenem spoznali veliko moč in silo organiziranega učiteljstva, moč naše skupnosti in odpornosti. Zlasti na te najmlajše delegate je vse to vplivalo silno vzgojno in vzpodbudno ter dvignilo njihovo zainteresiranost za stanovsko zasčitno borbo. Ugodne posledice tega seveda ne bodo izostale. Zato bi bilo priporočljivo, da bi tudi ostala učiteljska društva sledila vzgledu nekaterih ter v bodoče pošiljala po enega mlajšega delegata na skupščine. Na nas je, da si s pametnim postopkom sami vzgajamo društvene delavce in stanovske borce, da skrbimo za smotno pomlajevanje in pozivljanje našega ogromnega organizacijskega telesa.

Pismo mlademu tovarišu!

Dragi tovariš! Za tvoje pismo se ti lepo zahvaljujem. Otrsi se črnogledstva in vzemi življenje tako kot je — brez olepšav.

Hude skrbi ti dela neka okrožnica glede izvenšolskega dela. Rad bi ustanovil kako dobrodelno organizacijo, da bi tako ustregel in dobesedno ugodil zahtevi oblasti in ne bi morda užalil nadzornika, ki pride pregledovat tvoje šolsko in izvenšolsko delo.

Nadzornik je gotovo toliko pameten mož, da bo vedel, da ti v oni gorski vasi ni mogoče ustanavljati dobrodelnih organizacij s pompoznim naslovom, kjer bi bil — tajnik, blagajnik, predsednik in edini plačujoči član ti. Okrožnica pa tudi ni imela takega namena, da bi kot Pavliha že na željo ustanavljal organizacije, ki nimajo pogojev za nastanek, niti pogojev za obstanek — ako izvzamem dejstvo, da bi vsi radi kaj dobili — nobeden pa nič dal.

V splošnem pa sem o dobrodelnih organizacijah mnenja, da ne pomenijo niti kvadratni milimeter obliža na splošno ranjeno telo.

Zdi pa se mi potrebno, da o izvenšolskem delu spregovorim nekoliko več.

Učitelji pred vojno, ki so živeli stalno na svojih mestih, so bili skoraj vsi taki, da so vedno gibalni izven šole. So mežnarili, orglali, prirejali igre, sadjarili, telovadili, predsedovali, tajnikovali, peli, pesnikovali, liberalizirali, klerikalizirali itd. Vsa po svojem okusu, vsak po danih prilikah, pogojih in potrebah dotičnega kraja — brez vseh normalij.

To mirno in idilično predvojno življenje pa se je po vojni nehalo. Narodi, države — ves svet je vznemirjen — je kotel, v katerem vre in se kuha. Tudi naši državni ni v tem pogledu prizanešeno. Ta vznemirjenost valovi iz mest tudi na vas — in na posameznika. To splošno vznemirjenost naroda čutijo tudi možje, ki priplavajo na površje bodisi radi svojih zmožnosti — bodisi radi drugih prilik — in jo skušajo rešiti vsak po svojem receptu — največ kaki skupini ljudi v prid.

Učiteljski pokret

Naša vas in učiteljevo delo v šoli

Referat tov. Miloša Verka, predsednika sreskega učiteljskega društva za Šmarje-Rogatec (Dalje.)

V šoli pa imamo pred seboj samo mladino, njo vzgajamo in pripravljamo življenje bodoče generacije. Tudi takrat bodo obstojali kmetje in z njimi vse njihove težave in napahe. Ta mladina pa je dovzetna in tudi kritika je ne zadene. Tej mladini je torej vcepiti vse one elemente znanja in čustvovanja, ki so osnova dobri avtokritiki in jo usposobijo za razumno in spekulativno gospodarjenje.

Vzgojiti jo je predvsem za pravilno pojmovanje vaškega občestva in s tem za spontano ali premišljeno združeno delo vseh sil v korist skupnosti in s tem tudi posameznika. Med mase naroda mora prodreti načelo, da ima množica vaščanov nebroj skupnih interesov in se torej borba človeka ne sme usmeriti proti sosedu, ampak vse ljudi v borbo proti zunanjim neprijateljem, ki so pri kmetih predvsem bolezniki ljudi in živali, povodnji, pozebe, požari, rastlinski in živalski zajedavci, združiti pa tudi v borbi za dobro in koristno, zadrage, društva, ceste, vodovode, stroje, selekcijo plemenske živine in semenogojstvo.

Bodoče gospodarje in gospodinje je usposobiti, da pravilno ocenjujejo svoje delo in da spoznajo biolske principe vsega kmetijskega gospodarstva.

Pameten človek ne more nasprotovati primernemu duševnemu življenju in duševnim užitkom. Priznavati je treba lepoto petja, godbe, ognjevitve besede, pesmi in proze, ro-

Vendor s tem se ni vse doseženo! Stremi moramo tudi za tem, da odpravimo vse »parazite odn. divjake«, t. j. neorganizirane in stanovsko nezavedne člane, ki živijo egoistično na račun izpostavljanja in žrtvovanja altruističnih stanovskih borcev.

Končni cilj mora biti čim aktivnejše sodelovanje vsega učiteljstva. Ne samo vodilni predstavniki in odborniki naše organizacije, temveč mi vsi, odborniki in navadni člani, zlasti pa najmlajši, moramo koncentrirati vse svoje energije, vso svojo voljo na skupno akcijo za izboljšanje našega materialnega položaja, da nam bo zopet mogoče človeka dostojno življenje, naš razvoj in naša notranja rast. Mi vsi moramo nastopiti kot nedeljiva, enotna sila proti vsakemu omejevanju naše notranje svobode in duhovne samostojnosti.

Zato moramo stremeti za tem, da bo vsa načelna borba za naše pravice, za izboljšanje našega materialnega položaja in za našo duhovno neodvisnost takšna, da bo vsakomur razumljiva in jasna, da bo v vsakem spontano vzbudila potrebo po aktivnem sodelovanju in sodelorbi.

P. Š.

VSEBINA:

Problem najmlajših

Pismo mlademu tovarišu!

UČITELJSKI POKRET: Naša vas in učiteljevo delo v šoli

Selitev španske dece

Lepo priznanje delovni tovarišici

Občni zbor Učiteljske samopomoči

Učitelj Franc Zacherl v Ljutomeru sedemdesetletnik

LISTEK: Nova pota zgodovinskega pouka?

Splošne vesti — Kaj vse pišejo o učiteljstvu,

šoli, prosveti in JUU — Učiteljski pravnik — Učiteljska tiskarna — Mladinska matica — Učiteljski pevski zbor Emil Adamič — Šolski radio — Naša gospodarska organizacija — Stanovska organizacija JUU — Novosti na knjižnem trgu — Mali oglasi

Dasi je kmet samostojen gospodar na svoji zemlji in navidezno neodvisen od kogar koli, je baš kmet globoko včlenjen v svojo okolico in v mnogem navezan na vaško občestvo. Po izvršenih komasacijah občin je ta avtonomna zajednica postala za napredek kmetijstva izrednega pomena in le od kmetov samih je odvisno, ali bodo občinske samouprave vasi prinesle one koristi, ki jih pričakuje tendenca zakona. Današnje občinske uprave še v splošnem niso kos svoji nalogi, ker se še niso zvezele v njo. Dočim po naročilih od zgoraj še precej povoljno vršijo agende prenešenega delokroga, so posli lastnega delokroga še v povojih in bo še treba let, da bo občina kot samoupravna edinica vršila svoje poslanstvo v polni meri. Radi tega mora šola v domoznanskem pouku, računanju, zemljepis, gospodarskem znanju upoštevati, da bodo sedanji učenci nekoč predsedniki občin, odborniki ali vsaj volilci in da bo torej uspešno delo občinskih samouprav odvisno od njih in jim je treba že torej v šoli nuditi vse o občini in občinskem gospodarstvu. Če jim tega ne bo nudila šola, jim tega ne bo najbrž nudil nihče, mnogi ne bodo sposobni za pozitivno in objektivno presojo konkretnih, še manj pa abstraktnih činjenic in se bomo po 30 ali 50 let čudili predlogom in sklepom, ki jih bodo morale upravne oblasti kontrolirati, razveljavljati.

Pri tem pa je enkrat za vselej pomesti z relativnimi pojmi: priden, len, bogat, reven, moder, pameten, veliko, malo, ker je to za pravilno presojo vse skupaj nič.

Zemlja je snov, kruh je snov, snov pa je nekaj realnega, ki se da tehtati, meriti, kemično analizirati, torej izražati v številkah. Poleg vse domovinske ljubezni in spoštovanja kmetijskega stanu, ki jo gojimo v šoli, pa bodi znanje realistično, kakor je realistično vse pridobivanje.

Rezultat po gornjih načelih bi naj torej bil:

Kmetijski dom in kmetijska občina v številkah in konkretnih činjenicah.

Po lokalnih prilikah se odloči učitelj, ali obravnava najprej kmetijski dom in potem občino, ali obratno.

Jaz sem se odločil, da obravnavam najprej občino in smo pri tem ugotovili sledeče:

Upravno občino Rogoško Slatino tvori 18 katastralnih. Pregled teh občin po velikosti, katastrskem čistem donosu, davčni osnovi, povprečnem čistem donosu, prebivalstvu, sa-
moupravnih dokladah sledečo sliko.

Površino, donos in število prebivalstva izračunamo tudi v odstotkih, primerjamo med seboj ter iščemo vzroke za posledice. Učenci si zapomnijo številke za svoje katastralne občine, pri primerjavi odstotkov sodelujejo običajno vsi in to zelo kritično, ker pa imajo opraviti s številkami, so prisiljeni, da je njihova razsodba pozitivna in objektivna.

Taka naj bo pozneje tudi v življenju in javnem delu.

Sledeče ugotovitve, vse izražene v številkah, so skušali preveriti učenci sami, rezultati njihovih cenitev so bili sprva zelo različni in mnogokrat daleč napačni, sposobnost za pravilno cenitev se pa zelo naglo razvija. Učitelj korigira šele potem, ko so učenci zadevo predebatirali.

Prebivalcev ima občina 5012. Kmetov je 3617 (72,2 %), steklarjev 300 (5,9 %), rudarjev 90 (1,8 %), javnih uslužbencev in upokojencev 260 (5,2 %), obrt, trgovina, tujski promet (620 (12,4 %), gozdarjev 50 (0,9 %), prostih poklicev 20 (0,4 %), invalidov 25 (0,5 %), raznih 30 (0,6 %).

Lani se je rodilo 95 ljudi, umrlo jih je 68, naravni prirastek prebivalcev je 27. Ako bi bil ta prirastek vsako leto enak, bi se prebivalstvo podvojilo v 185 letih.

Njiv in vrtovej v občini 1098 ha. Zimski in pomladanski sadeži imajo sledeče površine v ha: pšenica 308, rž 25, ječmen 35, koruza 390, ovec 155, krompir 80, proso 20, lan 10, detelja 65, razno 10.

Jesenski sadeži v ha: korenja 160, ajde 100, repke 80.

Pri vsakem sadežu smo določili pridelek na 1 ha, ceno pridelkov in tako izračunali, da je povprečna vrednost vseh pridelkov v občini letno 3.198.540 din.

Travnikov je v občini 967 ha, donos na 1 ha zelo različen, povprečno 25 q sena, 12 q otave in 2 q otaviča.

Vinogradov je v občini 302 ha, od teh pa 94 ha zapuščenih in torej le 208 ha obdelanih, povprečni pridelek na 1 ha je letno 30 hl, v skupni vrednosti 2.808.000 din, a prodaja se ga le 40 % v vrednosti 1.123.200 din. Gozdov je 1491 ha, ki dajejo na leto približno 15.000 kubičnih metrov lesa za kurjavo, v vrednosti 900.000 din.

Sadnega drevja je: 13.600 jablan, 2465 hrušk, 6660 sliv, 2530 orehov in 2000 domačih kostanjev. Tudi tu smo izračunali povprečni letni donos in njegovo vrednost.

Goveje živine je v občini 2600 glav, svinj 2200 rilcev, konjev 45 repov, perutnine 11.000 kljunov, drobnice 150 komadov.

Vsi ti podatki se dajo razčleniti v nešteto praktičnih računskih nalog, ki si jih izmišlja učenci sami, jih po možnosti komplicirajo in potem z veseljem izračunavajo.

Razumljivo je, da posegajo vsi ti računi v območje oblikoslovja, gospodarskih nauk, zemljepisja, zgodovine, higijene in se ta način vrši idealna koncentracija, da ne rečem popoln strnjen pouk.

Sedaj pa še kmetijski dom v številkah:

Naš povprečni kmet ima 7 ha zemlje. Od tega je 2,50 ha njiv, 2 ha travnikov in pašnikov, 70 a vinogradov in 1,80 ha gozda.

Na njivah so posevki sledeči:

Kultura	površina	donos na 1 ha	vrednost
Pšenica	77,00 a	11 q	din 1336,50
Ječmen	75,00 a	11 q	„ 148,50
Rž	5,00 a	11 q	„ 102,—
Koruza	88,75 a	13 q	„ 1442,—
Oves	35,00 a	7 q	„ 318,—
Krompir	17,50 a	35 q	„ 490,—
Proso	2,50 a	8 q	„ 380,—
Lan	1,25 a	5 q	„ 172,50
Detelja	15,00 a	40 q	„ 360,—
Ješenski sadeži so vredni z vmesnim vred			din 1595,—

Celokupna vrednost vseh sadežev z njiv znaša torej letno povprečno in okroglo 6000 dinarjev.

V 70 a vinograda se pridela 21 hl vina po din 4,50 v vrednosti 9450 din.

Dohodki travnikov in gozdov se porabijo v živinoreji in gospodarstvu.

Za prodano goved, prodane in zaklane svinje, prodana jajca skupi na leto 8000 din. Doma porabljeno in prodano mleko je vredno 4000 din.

Za jabolka dobi 1350 din, slive 400 din, orehe in ostalo sadje 320 din, za vse sadje 2070 din. Gozd mu da 15 m³ drv v vrednosti 1200 din, razni dohodki so ocenjeni na 1500 din. Letni dohodek take kmetije znaša torej 26.220 din.

Na posestvu so zaposleni 3 ljudje v polni delovni moči. Zaslužek posameznika se da preračunati na delovni dan po din 34,27, ali na vsak dan leta din 23,94, torej približno toliko kolikor je zaslužek običajnega industrijskega delavca.

Iz tega pa sledi, da je beg kmetijske mladine v mesta in industrije razumljiv, četudi še ne povsem opravičen. Skrb vseh faktorjev, ki jim je ohranitev krepkega kmetijskega življa dolžnost, pa mora biti, da se dnevni zaslužek kmeta dvigne in da ne bo finančni efekt 40 urnega industrijskega dela na teden večji nego je efekt 110 urnega kmetijskega dela na teden, sicer se bo izseljevanje iz vasi nadaljevalo v največjo škodo narodnim in državnim interesom.

Država je in bo kmeta ščitila s svojimi sredstvi, naša naloga pa je, da pomoremo po svojih močeh in v okviru svojega poklica.

(Se nadaljuje.)

Argote, ravnatelj Taborišča španske dece v Bases-Pyrenneesu:

Selitev španske dece

Deca iz Bilbaoa.

Deca iz Bilbaoa prihaja! — kričijo vsi.

Hitro pripravljamo dobro, toplo kosilo. Tu so! To niso otroci. To so živi okostnjaki, malih oči polnih strahu, spušenih ramen, plašnih korakov. Polovica jih je tu — tri sto jih je!

V trenutku izgleda teh tri sto otrok kot da bi znoreli: kruh, kruh! S solznimi očmi so navalili proti kruhu, predmetu svojih sanj. Kruh! — se čujejo vzkliki. Nekateri med njimi se ne morejo znajti, ne morejo verjeti. S prsti tipajo mehko sredino kruha, trgajo skorjo. Naglo, s polnimi usti, ga grizejo in ga požirajo s strastjo in radostjo. — Tudi zadnji so že prišli. Prvi spuščajo nove napreji in jim mahajo s kruhom, ki ga drže še v rokah. Izgleda, da jim na ta način govore: mi smo rešeni, mi imamo kruh. S kruhom napolnjujejo svoje žepce.

V sredi skupne obednice skriva neka deklica večji kos kruha, pod svojo bluzo.

Deklica, zakaj skrivaš kruh?

To je za jutri, odgovarja ona.

V kotu — joče malček. Tudi on skriva kruh.

Kako ti je ime, mali?

Antonio.

Zakaj skrivaš kruh?

Za mamico.

Kje je ona?

Ne vem.

In deček, zvit na klopi, obupno stiska svoj kruh.

Asturijski begunci.

Ta deca gre proti severu Francije. Stoji! Krik španske dece: kruh! ponovno odmeneva. Po obedu mi reče Carlos: »Jutri nam boste dali zopet belega kruha, kajne? To je tako dobro.«

Dete pod strojnico.

Ruperto je videl bombardiranje. Žalostno posnema živžganje krogel, granate, lovskih letal in težkih bombarderjev... »Takole so prišli.« pokazuje z besedami in gibi malček, »strojne puške so odmevale tak-tak-tak... tak-tak-tak... Vsi ljudje so se poskrili, ali vlegli na zemljo. Letala so se oddaljila. Nekateri ljudje so se dvignili in se gibljejo, a drugi so ostali nepremični, na tleh.«

Otročiček pripoveduje.

Irun. Velika in težka letala brnijo nad mestom. Z mamico se pripravljata za odhod. Hitro vzameva prtljago in greva, skozi vrt, ven. Neki potres me vrže na zemljo. Krik in vik zaglušita vse. Nič ne razumem. Dvigam se. Obrnem se in zagledam ogromno jamo. Polovico hiše se je porušilo. Kje je mamica? Ah, da! Ona je kot jaz padla tam dol, proti zidu. Tečem v to smer. Mamica! Mamica! Moja mila mamica!... Ona me gleda s široko odprtimi očmi, a mi ne odgovarja. Ne, saj ne more in ne sme biti reš! Ona ni mrtva, ne, ne... a vseeno, mamica nič ne govori, čisto nič, iz senc ji teče kri... Soseda me potegne s silo za seboj: »Pojdi, sinko...« Ubo-ga moja mamica!

Ob dveh ponoči: Bayonne.

Deset bark, prevoznih in ribniških čolnov prihaja v luko. Polni so asturijskih beguncev. Vsi stoje, stisnjeni drug k drugemu.

V temi se vidi blede svetloba. Še en brod. Da, to je malo večji čoln. Delitev hrane. Na

obali sta dve materi z dvema malima otrokoma, starima 8 in 10 dni. Takoj jih prepeljejo v zatočišče, v bolniško sobo. Obe materi sta se vlegli. Dve dolgi, slabotni in neživljenjski telesi. Zjutraj okrog osmih, damo obema malo mleka. One sploh ne odpreta oči. Ponovno zaspata. Dete plaka. Dajemo ga k materinim prsim. Detece slastno sesa mleko svoje matere, ki tega sploh ne občuti, prav nič, popolnoma nič.

V dvorišču je osemdeset novih otrok. Ne-ka deklica joče. Približam se ji. Ona nima svoje matere, pa jo tolažim. Popravljam ji vlažne laske, ki ji padajo na objokano lice. Objamem jo. To vidi majhen deček in se mi približa: »Tudi jaz ne vem, kje je mamica. Ali imate tudi mene radi?« Tudi njega objamem. Deček se ne joče več, zato pa me njegov smeh zresni in jaz zažočem.

Lepo priznanje delovni tovarišici

Eliza Kukovčeva.

V Stopercih je delovala kot učiteljica in upraviteljica 38 let tovarišica Eliza Kukovec. Dasi je kraj v hribih in daleč od prometa, prebivalstvo izredno revno in primitivno, je plemenito pojmovala svoj življenjski poklic in si nikoli ni zaželela kam drugam, med druge ljudi, v udobnejše življenje. Vsa se je posvetila šoli in delu ter z vztrajno delavnostjo, visoko inteligenco posegla daleč čez okvir udejstvovanja podeželske učiteljice. V doma-

Pismo mami in tateku.

Malčki opisujejo in pripovedujejo o svojem potovanju. »Mamica, mi imamo tu pravi, beli kruh. Ko ti prideš, ga boš tudi ti imela. Skorja je zlatorumene barve. Sredina je mehka in tako dobra, da, da, mamica, to je čisto pravi beli kruh«, in otroci kot dokaz skrbno dajejo nekoliko malih drobtin v pisemski zavitek.

Doživljena scena.

Letala obsipajo cesto s krogli strojnih pušk. Vsi bežijo s ceste in iščejo zavetišča vsaj pod drevesi. Samo ena mati se je stisnila k zemlji, tam v sredini, s svojimi tremi otroki. Najmanjšega drži še v naročju, ostala dva se držita njenega krila. Kličejo ji: »Beži, beži!« Ona ničesar ne razume. Čisto nagonsko pokriva otroške glave s svojim pregrinjalom. Letalo se spušča, še nižje... dva otroka padeta; strašen krik, krik matere... deset sekund, že prihaja drugo letalo... v gomili so v sitem trenutku ugasnila vsa štiri srca male družine...

Iz »Narodne prosvete«.

čem učiteljskem društvu se je močno uveljavljala kot odbornica in predsednica, kot predavateljica pa si je pridobila dober sloves tudi pri sosednjih učiteljskih društvih. Kritično in z velikim razumevanjem je proučevala pridobitve sodobne didaktike in je preizkušala praktično v svojem razredu ter svoje izkušnje podajala v nešteti referatih in razpravah ter nudila učiteljstvu v uporabo.

Da se ji ob upokojitvi da viden znak spoštovanja in hvalečnosti, ji je po naročilu društva izdelal tov. Sotošek iz Sv. Roka krasno častno diplomu in določeno je bilo, da ji to diplomu poneso v Stoperce posebna deputacija dne 3. marca. Kako je tovarišica priljubljena, se je pokazalo, ko se je deputaciji med potom pridruževalo učiteljstvo bližnjih šol in jih je v Stoperce prišlo 30. Potem, ko je društveni predsednik tov. Verk odlikovani s primernim nagovorom izročil diplomu in sta ji mala učenca Rado in Martica od Sveglega križarja čestitala s kratko deklamacijo in šopkom nageljčkov, se je ginjena in vzradoščena tovarišica zahvalila ter posebej poudarjala, da ji je učiteljska organizacija tista krepka opora, ki jo je vzdržala v vseh težavah življenja. Vse dospele tovariše in tovarišice je povabila za mizo. V vrsti napitnic so ji nazdravili tov. Ahtikova v imenu učiteljic, tov. Kurbus v imenu upokojenega učiteljstva, tov. Stefanciosa v imenu učiteljstva sosednjih šol in tov. Šubert v imenu mladega učiteljstva. Tam v zakotni vasi v Halozah je bil to lep dan iskrenega tovarištva in stanovske solidarnosti.

Občni zbor Učiteljske samopomoči

Učiteljska samopomoč v Ljubljani ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 10. aprila 1938., v Mariboru v IV. dekleški ljudski šoli, Cankarjeva ulica. Ta občni zbor bo moral rešiti tri predloge, katere so zadrudniki predložili na lanskem občnem zboru. Predloge smo sporočili s tiskanim letakom, katerega smo poslali vsem zadrudnikom v zadnjih dneh junija 1937.

Ti predlogi so: 1. Zadrudnik tov. Ivan Erbežnik iz Ljubljane: V primeru smrti neveljavne žene, ki radi prekoračene starostne dobe ni mogla biti sprejeta v US, naj izplača zadruga članu polovico njegove posmrtnine. Član plačuje prispevke za smrtno primere v polnem obsegu dalje. 2. Zadrudnik tov. An-

ton Volavšek iz Teharij: US naj del svojih rezerv naloži v »Učiteljski gospodarski in kreditni združi v Celju«. 3. Zadrudnik tov. Vekoslav Mlekuž iz Ljubljane: Od izplačanih posmrtnin naj se odteguje 4% odbitek, in sicer: 2% za starostni podporni sklad, 2% za podporni sklad.

Na omenjenem letaku citate dalje: »Fe predloge bo načelstvo oddalo posebnemu odseku, ki naj jih pregleda in pretehta od vseh strani, na prihodnjem občnem zboru pa predlaga primerno rešitev. Prosimo vse žlane, ki se zanimajo za pravo in času primerno rešitev, da sporoče pisмено svoja mnenja in navsvete zadrudni upravi.«

Naročajte pri UPZ glasbeno edicijo „MATERINSKI DAN“

Nova pota zgodovinskega pouka?

Iz razgovora z Albertom Žerjavom, čigar »Metodiko zgodovinskega pouka« izda letos Slovenska šolska matica.

Albert Žerjav je naš najplodovitejši pedagoški publicist, znan prav dobro vsem čitateljem »Popotnika«. Ni skrajno številke, v kateri ne bi zastavil svoje ostro pero, bodisi v tehničnih teoretičnih in praktičnih razpravah, bodisi v objektivnih kritikah pedagoških in literarnih proizvodov. Pa tudi v drugih listih, n. pr. v »Gradanski školi«, »Učitelju«, »Savremeni školi« in celo v znani češki reviji najstrožjih kritikov mladinske literature »Uhoru« sodeluje stalno kot priznan in široko razgledan strokovnjak. V Mariboru, kjer je že 4 leta na meščanski šoli, si pedagoškega sestanaka brez resnega in včasih kritično »nasajenega« Alberta niti misliti ne moremo! Včasih prav iniciativno posega v pedagoški razvoj naše »provinc«, kar mu je tem lažje, saj je — častna izjema med mariborsko »pedagoško gardo«! zakrknjen samec, ki preživlja v svoji samotni sobici tam v Cvetlični ulici med nagromadenimi knjigami svojstveno življenje — pravega pravcetelega književnika! Ne moti ga zunanji svet, edino razvedrilo mu je njegov 5 cenjeni Philips-Super, pa tudi v etru neprenehoma brska po pedagoških predavanjih... Vsake kvatre enkrat žrtvuje tudi kakšno uroco svojim prijateljem, najraje ob kozarcu Pekrčana. Pa tudi ob takih prilikah so v ospredju pedagoški problemi, tako da mu marsikdo zameri, češ da je pedagoško preveč »navudren«...

Radoveden sem bil, kaj dela na pustni terek, ko se ves svet izživlja v vrtoglavo

in veselju. Našel sem ga zatopljenega med knjigami in prav nič ga ni skrbelo, kam pojde noč... Niti kopica reklam, vabil in plakatov nasproti njegovega stanovanja ga ni vznemirjala. Tako sva povsem resno bila takoj spet sredi pedagoške... Pa je prišlo do takegale »intervjuja«:

Tvojo prvo knjigo »Metodiko zgodovinskega pouka« izda torej SSM — kljub nekaterim oviram — v celoti. Kako to, da si se »zapičil« v probleme šolske zgodovine?

»Iz nujnosti, to je vsakdanje potrebe. Že današnji čas je tak, da v skrbah za bodočnost iščeš in tipaš tudi v ljudski preteklosti in zgodovini. Kdor je ne pozna, se težko orientira v labirintu sodobnih razmer in težav; kdor pa zgodovinsko-razvojno misli in sklepa, kaj lahko opazi, v kakšno smer hiti družbeni razvoj in napredek miselnosti v teh časih. Naj nikogar ne motijočasni »ovinki« ali zastoji, ki jih opažamo v vsej sencni na političnem poprišču evropske zemlje. Prepričan sem, da je razvojna zakonitost družbenega življenja in gospodarstva močnejša kakor volja, sila teh ali onih posameznikov, ki bi hoteli vladati milijonom, samo po svoji edini logiki. Pridružujem se Weyrichu in drugim, da je treba gledati na preteklost z očmi, ki jih je učila gledati zgodovina.

Večletne izkušnje mi kažejo potrebo, da je treba sodobni zgodovinski pouk drugače prijeti in ga voditi kakor je to pri nas običaj. Prav posebej imam v mislih tri reči: zgodovinsko učivo, otroka z vsemi njegovimi lastnostmi in posebnostmi ter učiteljevo vzgojno in učno dejavnost. Pa o tem bo govorila moja knjiga bolj podrobno! Sami to naj pristavim, da bi naj bila naša skupna skrb, iztrebiti iz zgodovine vso usodepolno frazo, ki se je razbohotila v najrazličnejših oblikah v šolskih

knjigah in v pouku samem. Saj sam vidim, da se izraža vsa »modrost« šolske zgodovine v izrazih kakor: nadoblast, bitka, knezi, cesarji, so zmagali, bili poraženi... in v podobnih besedah, povrh pa še cela parada potrebnih in nepotrebnih letnic, ki jim otrok še ni dorasel. Tako zgodovinsko besedilo pač ne more uspeti pri mladini, kaj šele, da bi razvijalo zgodovinski čut in mišljenje, pa živo zavest, da so zgodovino delali ne samo posamezniki ali izbranci, temveč da je pri zgodovini sodelovalo tudi ljudstvo v polni meri svoje življenjske sile in moči. Nedvomno ima narodno gospodarstvo in pa človeško orodje večje zasluge za kulturni in socialni napredek naroda kakor pa zvenketajoče sablje, puške in podobni inventar arzenalov. Opazovanja in izkušnje mi pravijo, da se dandanev zgodovina bistveno nič drugače ne poučuje kakor pred 25, 30 leti, samo besedilo je nekoliko spremenjeno. In vendar hočemo govoriti o — pedagoški renesansi! Moje delo želi biti pri nas prvi resnejši korak k vsestranski, t. j. idejni in didaktični reformi zgodovinskega pouka od 3. razreda ljudske šole pa tja do male mature.«

Slišal sem, da si reformo zgodovinskega pouka utemeljiš tudi mladinoslovno?

»Na vsak način; to poglavje je tudi najobsežnejše v knjigi. V duhu sodobnih psiholoških dognanj razlikujem štiri oblike zgodovinskega pouka: koncentracijsko - pripovedovalnega, strokovno pripovednega in opisovalnega ter slednjic bolj znanstveni sistem obravnave zgodovinskih resnic ali drugače povedano: elementarnemu ter čustveno zajetnemu pripovedovanju naj sledi bolj miselno opisovanje, ki na višji stopnji že prehaja do vzročnega utemeljevanja in abstrahiranja razvojnih zakonov in posebnosti v sklenjeni

vrsti. V življenjski šoli bi naj učenci doživljali ali vsaj podoživljali dogodke iz preteklosti in to tako, da bi pred izstopom iz šole mogli že razumevati primerno zgodovinsko utemeljenost razmer, križev in težav, ki spremljajo sodobnega človeka v družini in javnem poklicu. Iz mladinoslovnih razlogov zagovarjam tudi primerno depolitizacijo šolske zgodovine; česar pa ne smemo napačno razumeti.«

Kakšno stališče si zavzel do zgodovinskih virov in državljanske vzgoje?

»Važno vprašanje! V šoli govorimo o urbarijih, zlati buli... toda malokdo izmed šolskih zgodovinarjev je videl te dokumente v prepisih ter obrazložene s komentarji. Z zgodovinskimi viri in pa z načinom raziskovanja zgodovinskih listin, naj bi se seznanili učiteljski pripravniki pri svojem seminarškem delu, potem učenec učitelj laže postati vnet raziskovalec svojega šolskega okoliša. V ljudski in nižji srednji šoli pa imajo zgodovinski viri za učence seve samo ilustrativen pomen. Moja knjiga naravnost kriči po primerni pomožni knjigi zgodovinskih virov, ki bi jih bilo treba čimprej izdati.

Najdelikatnejše je vprašanje državljanskega pouka in vzgoje. Ni idealno, če se ta smer pouka menjava z osebnimi in režimi! Koristneje je, če ima državljanska vzgoja trdne temelje in evoliucijsko smer. Marsikaj doberga in posnemanja vrednega nam lahko še vedno nudijo zapadne demokracije. Kjer je vsem posameznikom dopuščena neka določena duševna, kulturna in umetniška svoboda izživljanja, seveda ne na škodo družbenega in delovnega človeka!

Polno sem ted vidim, da bo tvoja knjiga potreben in zanimiv priručnik za učitelje.

Do danes smo prejeli skupna poročila za družnikov iz štirih sreskih učiteljskih društev: Maribor-mesto, Maribor desni breg, Ormož in Celje; med letom je prešla združna uprava več sporočil od posameznikov. Vsi ti se izrekajo proti novim obremenitvam in novim odtegljajem. Člani US iz celjskega učiteljskega društva so še posebej izrazili željo, da naj člani US v drugih učiteljskih društvih razmišljajo o teh predlogih in pravočasno konkretizirajo svoje stališče.

Zadružno načelstvo je na lanskem občnem zboru prejelo gornje predloge, oddalo jih je odseku 5 zadružnikov, ki bodo svoje mnenje o njih povedali na občnem zboru, zadruž-

niki - zborovalci boste pa predložene predloge sprejeli ali pa odklonili.

Ponovno prosimo vse zadružnike, da razmišljajo o vsem, kar bi bilo naši zadruzi in njenim članom v prid. Svoje zaključke naj nam pismeno sporoče. Vse zadružnike US, posebno še one iz Maribora, bližnje in daleč okolice pa prijazno vabimo na občni zbor. Tam bo vsakdo lahko obrazložil svoje mnenje. Prepričani smo, da se bodo odločili zborovalci za najboljšo, saj bo to koristilo njim samim.

Zadružna uprava US.

Učitelj Franc Zacherl v Ljutomeru sedemdesetletnik

Tiho in skromno je obhajal v soboto, dne 5. marca 1938., svojo 70 letnico Franc Zacherl, učitelj v p. in posestnik v Ljutomeru.

Naš jubilar se je rodil 1. 1868. v Feldbachu, a je prišel že v nežni mladosti v Ljutomer, kjer je bil njegov oče uslužbenec pri davkarji. Po dovršenem učiteljskem v Mariboru je učiteljeval 2 leti pri Mali Nedelji, 8 let v Cezanjevcih in 26 let na deški ljudski šoli v Ljutomeru do svoje upokojitve 1. 1925.

Kot učitelj se je odlikoval po svojem šolskem delu. Sama dobrota in ljubezen je vladala v njegovem razredu, poleg tega pa najlepša disciplina in dosegel je vedno odlične učne uspehe. Njegovo šolsko delo je priznala nadrejena šolska oblast z mnogimi priznanji. Ob priliki upokojitve je bil odlikovan z redom Sv. Save V. stopnje. Mnogi njegovi učenci, ki zavzemajo danes odlična mesta v javnem življenju, se ga spominjajo z največjo hvaležnostjo.

Vedno je bil ljubezniv tovariš, vdan prijatelji, dober svetovalec ter vrl član učiteljskega društva, predvsem pevovodja. Pri učiteljskih zborovanjih so bile pevske vaje, ki jih je vodil z veseljem in navduševal tovariše za lepo petje. S svojim delom in prijaznostjo si je pridobil polno zaupanje med tovariši in ob priliki upokojitve ga je ljutomersko-gornjoradgonsko učiteljsko društvo imenovalo za častnega člana.

Poleg šole se je prijatelj Zacherl zanimal posebno za petje in glasbo. Njegovi mladinski šolski zbori so sloveli: vsako leto je bila predvajana z učenci spevoigra. In vseh mestih svojega učiteljevanja se je udeleževal tudi kot organist in pevovodja. Harmoniziral je mnogo cerkvenih pesmi, posebno so v Ljutomeru slovele njegove »Polnočnice«. Bil je tudi vnet zbiratelj narodnih pesmi. — Da je Ljutomer glede petja in glasbe na tako visoki stopnji, je to v prvi vrsti zasloga tovariša Zacherla. Še danes deluje kot kapelnik mestne

godbe, z mladeniškim navdušenjem vodi s spretno taktiko salonski orkester in z vso ljubeznijo in požrtvovalnostjo uči v Glasbeni šoli.

Tovariš Zacherl je tudi velik ljubitelj knjige. Takoj po dovršenih študijah je vstopil v krog Ljutomerske Čitalnice, kjer je član že pol stoletja. Več let je bil predsednik Čitalnice, danes je njen odlični knjižničar in blagajnik. Neumorno in vestno dela vsako nedeljo v knjižnici, ki je v minulemu letu izposodila svojim čitateljem nad 4500 knjig. Kot majhno priznanje za izredno marljivo čitalniško delo ga je imenovalo to najstarejše ljutomersko društvo na letošnjem občnem zboru za častnega člana. Z vso vnemo deluje pri Vrtnarski in sadjarski podružnici, katero je on ustanovil in ji bil dolga leta predsednik. Bil je tudi l. 1903. med ustanovniki Sokola, kjer je vsa leta zvest član in bil dolga leta odlični telovadec. Mnogo let je deloval tudi kot občinski odbornik v mestnem zastopstvu in kot član uprave pri Mestni hranilnici. Razume se, da podpira vsa humana in socialna društva.

Ob 70 letnici tovariša Zacherla občudujemo njegovo vztrajnost, delavnost in živahnost. V polni meri je zadostil pesnikovi zahtevi, ki pravi: Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!

Vrlemu tovarišu smo kljub njegovi odklonitvi naknadno priredili njegovi prijatelji prav lepo proslavo v sokolskem domu, ki je pokazala, kako je priljubljen in kak ugled uživa naš tovariš Zacherl pri vseh slojih v Ljutomeru. Prisrčno smo mu čestitali z željo, da bi ga Vsemogočni ohranil še mnogo let njegovi ljubeznivi gospe soprog, njegovima hčerka, od katerih je Minka znana pianistka in nastavnica dekleške meščanske šole v Mariboru, Slavica pa učiteljica v Ljutomeru. Želimo si še tudi, da bi še mnogo let deloval za kulturni razvoj našega mesta z isto vnemo kot doslej.

F. Kb.

Splošne vesti

»CICIBAN ČITA«, 2. ZVEZEK,

je na splošno željo izšel. Vsebinsko so sestavljeni posvečeni pomladi, tehnično pa je sestavljen tako, da se najmanjši otroci spoznajo z različnimi tipi črk. Nekaj je tudi prehodov v rokopisno pisavo in celo strojepisno. Mnogo beril je ponazorjenih s infantilnimi ilustracijami, dostopnimi najmanjšim.

Z izdajo tega zvezka, ki je bil sestavljen po željah in navodilih učiteljstva 1. razredov ljudskih šol, je Mladinska matica izpolnila novo vrzel. Prepričani smo, da bo ta zvezek 1. razredom še bolj dobrodošel kot je bil prvi, ker je bolj sistematično urejen.

Sole, oziroma 1. razredi ljudskih šol, ki so bili naročili prvi zvezek, bodo koj po sv. Jožefu prejeli drugi zvezek na ogled z vabilom na naročbo. Ostalim šolam se bo poslal na

ogled le na željo, odnosno na naročilo. Ker se je tudi ta zvezek tiskal v enaki nakladi kot prvi, ki je pošel, se opozarjajo šole, da izvrše naročilo čimprej. Cena ostane 1,50 za zvezek.

Naročila sprejema: »Mladinska matica v Ljubljani, Franciščanska ulica 6.

Za pomlad!

divne modne novosti za Vas
in Vašo družinico smo pripravili in pričakujemo Vaš poset

MANUFATURA NOVAK
LJUBLJANA — KONGRESNI TRG 15
— Pri nunski cerkvi —

OBVESTILO.

Izšel je glasben priročnik za materinski dan.

Vsebinska:

- Manica Komanova Materin god (igrokaz s petjem).
- Anica Černejeva Mamica je žalostna (igrokaz s petjem).
- Enoglasni mladinski zbori:

Ivan Grbec	Mamici.
Ivan Grbec	Mala trmoglavka.
Matija Tomec	Otrok poje.
Matija Tomec	Mati.
Ivan Matetič	Mamici (s spremljavo).
Stanko Premrl	Sirota poje (s spremljavo).
- Dvoglasni zbori:

Ivan Grbec	Uspavanka.
Maks Pirnik	Mamica, povej.
Matija Tomec	Sirota poje.
Ivan Matetič	Mamica moja.
Stanko Premrl	Uspavanka (s spremljavo).
- Troglasni zbori:

Ivan Grbec	Za materinski dan.
Ivan Grbec	Sirota poje.
Ivan Matetič	Uspavanka.
Matija Tomec	Otroci rajajo.
Stanko Premrl	Za materinski dan (s spremljavo).

Edicija obsega 36 strani. Cena 20 din. — Naročila sprejema »Učiteljski pevski zbor — Emil Adamič, Ljubljana, Franciščanska ul. 6.

Opozorjamo, da glasbenega priročnika ne bomo razpošiljali na ogled, temveč samo onim, ki ga bodo naročili!

— Bajžlove »Vesele ure«, II. del, bodo izšle le tedaj, če bo dovolj naročnikov. Te dni boste prejeli naročilnice. Izpolnite jih takoj in odpošljite, da bo knjiga lahko čimprej izšla. Naročite, četudi na kredit!

— Pedagoški tisk, r. z. z. o. z. Meseca decembra smo razposlali našo prvo tiskano izdajo, namreč Mencejevo delo »Slovenska šola in učitelj pred sodobnimi nalogami«. Do sedaj še nimamo sporočil, kako je kaj z razprodajo knjig. Zato prosimo vse tovariše, ki smo jim poslali knjige s prošnjo, da jih razpečajo, naj nam javijo, kolikšen je uspeh. Pošljite tudi denar. — Vse tovariše in tovarišice pa pozivamo: sežite po knjigi, saj cena šest dinarjev ni mnogo! Pristopajte k zadruzi kot člani! — Odbor.

— Kdor hoče biti dobro postrežen, naj naroča blago že pred glavno sezono. Čim več

je časa za izvršitev naročila, tem bolje boste postreženi. Upravitelji, mislite že sedaj kaj bo treba za prihodnje šolsko leto. Posebno skrbno pregledite zbirke učil v katalogu Učiteljske tiskarne. Odložite se in naročite že sedaj ter določite termin, kdaj naj se naročeno pošlje.

— Tiskovna zadruga v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10, vabi k naročilu najstarejše slovenske revije za leposlovje in kritiko »Ljubljanski Zvon«, ki je stopil letos v osminpetdeseto leto svojega obstoja. — Naročnina letno 120 din. Plačevanje v poljubnih obrokih.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I »Domoljub« od 9. marca piše, da bodo prišli na zatožno klop vsi odborniki učiteljskega društva v Novem Sadu. Nova uprava je baje v blagajni ugotovila primanjkljaj 100.000 din.

— I »Vzorna šola« je naslov članka v »Domoljubu« od 9. marca v katerem napada pisec šolo in pravi med drugim: Če hodiš po slovenski zemlji in poslušaj skrb in težave naroda, ti le prerada udari v uho tožba, da naša ljudska šola ni takšna, kakršno bi ljudje

radi. Slovenske šole v najvažnejšem vprašanju — to je v pogledu duha, miselnosti, čustvovanja, ali kakor naj bi se izrazila ona nevidna sila, ki je gibalo narodne vzgoje — niso vzorne. Dalje govori o knjigah — o učiteljih pa pravi: Učitelji, v rojstnih in krstnih knjigah še vpisani za Slovence, nekateri niso več Slovenci. Kaj so, sam večni Bog vedi? Pritožuje se pa tudi zaradi jezika, češ: Saj otrok še dolgo ne zna slovenske abecede, pa se že uči cirilice.

Učiteljski pravnik Mladinska matica

— Š Vprašanje in odgovor: U. J. iz A. Ali zgubi učiteljica, ki je poročena z nastavnikom mešč. šole, pravico do stanarine, čeprav ne živi z njim v skupnem gospodinjstvu? — Da!

— Š Vprašanje: M. K. iz P. Kako in koliko se kolkujejo razni računi knjig in obveznih listov do 50 din, plačani na ček, kako je pravilno odtegniti kolkovino za obračun B in kako je vključiti, da se ček. odrezek pravilno ujema z blagajniškim dnevnikom?

Odgovor. Ravnajte se po okrožnih razpisih ban. šolskega odbora IV S No. 362/1 iz leta 1937, in IV S No. 459/1 z dne 22. februarja 1938. glede kolkovanja. — O podrobnostih se posvetujte pri sosednem tovarišu šolskem upravitelju.

Učiteljska tiskarna

— t Ganglovi zbrani spisi »Moja pot«. — »Knjige inostranstva« (»Books Abroad«), ki izhajajo v Oslahom, objavljajo oceno Ant. J. Klančarja iz Clevelanda, ki pravi o teh spisih: »Lahko razumemo važnost tega dela starešine slovenskih mladinskih pisateljev, če vemo, da je Gangl tudi organizator sokolskega gibanja v Jugoslaviji, ki je tako mladinsko, kakor njegovo pero. — Povesti, novele, igre in pesmi polnijo strani desetih knjig, ki jih je krasno ilustriral Saša Šantel. Vsaka knjiga obsega okrog 160 strani. Večino teh spisov lahko z veseljem čitajo tudi odrasli.«

— t Izredno znižane cene mladinskih knjig veljajo do 15. junija 1938. Šole jih dobe tudi na kredit, do časa, ki ga same določijo. Naročite čimprej. Ne prezrite naših klasikov za razredno čtivo.

— t Ganglove zbrane spise je tujina laskavo ocenila. »Moja pot«, 10 vezanih knjig samo 250 din. Naročite!

— mm Vsebinska 7. številke »Našega roda«, Anica Černeje: Velikonočna. (Pesem.) Danica Gruđen: Kmet in polje. (Pesem.) Arnošt Adamič: Velika tekma. Anton Debeljak: Zaklad. Danilo Gorinšek: Ena je mati... (Pesem.) France Bevč: Pesterna. Mitja: O petelinu in treh kurah. (Pesem.) Anton Ingolič: Tonček balonček. Mirko Kunčič: Polzja tekma. (Pesem.) Josip Ribičič: Pomladna slikopisna. Utva: Teta Betka. Fran Ločnikar: Rajko v šoli. Pavel Kunaver: Novi gospodarji. — Zakladi naše zemeljske oble. O Kosmatincu. — Psi bernardinci. — Pomlad koraka v deželo. — Štefanija Gruđen: Čudotvorne snovi. — Drobne zanimivosti. — Zakaj — zato. — Mladina piše. Uganke. Od ilustratorjev so zastopani v tej bogati številki: Pirnat, Ravnikar, Mihelič, O. Gaspari, Prunkova in Slapernik.

— mm Razpis književnih nagrad Mladinske matice. Mladinska matica razpisuje za svoje redne publikacije dve književni nagradi v višini 2500 in 2000 din, in sicer eno nagrado za spis ali slikanico za otroke od 6. do 9. leta, eno pa za knjigo realne vsebine.

Snov pri knjigi za najmlajše je lahko poljubna, realistična ali pravljica, resna ali šaljiva, v verzih ali v prozi. Obseg naj po možnosti ne presega 64 strani malega formata naših rednih publikacij.

Obseg realne publikacije, ki naj ima čim bolj aktualno vsebino, pa je preračunjen na 80 do 90 strani.

Višino nagrade bo odločila kvaliteta dela ne glede na to, ali je pisano za najmlajše ali za realno knjižico.

Nagrajeno delo dobi tudi običajni honorar.

Rokopisi naj se pošljejo po pošti v dveh tipkanih izvodih, in sicer popolnoma anonimno. Tudi posebne kuverte z imenom in naslovom ni treba predložiti. Šele ob izidu tekmovalca, ki bo objavljen v Učiteljskem tovarišu in v dnevnem časopisju, se bodo javili avtorji z imeni in naslovi.

Rokopisi onih avtorjev, ki bi izdali na kateri koli način svoja imena odbornikom

P. n. naročnike in čitatelje obveščamo, da dobavljajo znana veletrgovina z manufakturnim blagom NOVAK v Ljubljani blago za vse vrste oblačil proti odplačilu v mes. obrokih. Cene strogo solidne. Zunanji odjemalci pošlje na željo tudi vzorce. Prosi le navesti pribl. vrsto blaga.

Mladinske matice, se s tem že sami izločijo iz konkurence.

Rok za vlaganje rokopiesov poteče 1. novembra t. l. Rokopisi naj se pošiljajo tajništvo Mladinske matice v Ljubljani, Franciščanska ulica št. 6.

Za odbor Mladinske matice:

Predsednik:
A. Skulj s. r.

Tajnik:
A. Širok s. r.

— mm Kritika. O naših zadnjih rednih publikacijah priobčuje »Priatelj« v svoji marčni številki oceno, iz katere posnemamo mal ekecerpt.

Šimej iz Roža. Povest je napisal Ravljen, avtor »Tulipana«, »Poti k mrtvim bataljonom« in »Zgodb brez groze«. Povest Šimeja z Mohorjevine ima očitno narodno-obrambno tendenco. Številni naročniki M. M. so se ob njenih ganljivih prizorih in iskreno lepih opisih svete kotranske zemlje seznanili z važnim problemom, ki se mu bodo kot odrasli ljudje moralni posvetiti z mislijo in roko, da se bo izpolnilo tisto, kar so sedaj kodrolasi zaslužili v mladi duši. Slikar M. Gaspari je knjigo lagodno, spretno in prepričujoče opremil z lepimi vinjetami.

Angelo Cerkenik: Ovčar Runo: Z ilustracijami Ravnikarja je to povest o bistroumnem ilirskem ovčarju z bosanskih planin, ki se ni mogel navaditi življenja v bogati vili

»Nikar ne hvali dneva pred večerom! Zase vem, da sem se lotil dela z ljubeznijo in izkušnjami. Nizal sem najrazličnejše vzpodbude, misli in načrte, ki utegnejo prav priti vsem, ki imajo kakršenkoli opravke s poukom zgodovine. Iz dejanskega stanja dosedanjega zgodovinskega pouka sem skušal zgraditi idealnejšo podobo zgodovinskega razpravljanja v duhu življenjsko-dinamične šole. Hvaležen sem Slovenski šolski matici, da je sprejela moje delo ž v svoj letošnji program.«

Kakšne načrte še snuje tvoje pero?

»Kako bi ti odgovoril? Načrtov je poln koš, samo kje in kako vzeti čas! Tudi čitatelji si žele včasih oddiha ali pavze, ki pa tudi avtorjem dobro dene. Ko so lansko leto moji znanci hodili v počitnicah po Parizu, Pragi, Milanu, sem jaz doma prelival črnilo ob svojem knjižnem prvencu ter tako zamudil vse počitniške izlete in doživljanje. Ni šlo drugače, kajti med šolskim letom je težko pripravljati daljše tekste, ko te vsak teden zasleduje misel, da je treba do srede ali četrtka poleg nadur še korigirati kupe zvezkov ali domačih nalog. Tako se godi vsem, ki so si poleg zgodovine in zemljepisa izvolili še jezik za predmet!«

* * *

Z željo, da bi knjiga čimprej izšla, sva vstala in jo zavila proti »Uradniški menzi«. Ljudje mimo naju so hiteli na pustne zabave, tu in tam je smuknila mimo vabljava maska... Albert se zanje ni zmenil. Morda bi postal pozoren, če bi predstavljale z zgodovinske figure... Na žalost tega ni bilo.

E. Vranc.

zagrebškega odvetnika. Pisatelj je bujni fantaziji je dalo delo obilo ljubke in hvaležne snovi, ki jo je v svoji lepi knjigi izredno prikopno obdelal.

Jošip Ribičič: Nana, mala opica: Delavni mladinski pisatelj Ribičič je napletel v to ekotično knjižico mnogo ljubkih dogodivščin

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev Pevski tečaj, ki je bil sklican za dneve od 17. do 20. marca t. l., je bil odpovedan in preložen na poznejši čas, ker se je prijavilo premajhno število glasov. Datum prihodnjega pevskega tečaja bomo članstvu pravočasno sporočili. Tajnik.

Raznovidna poljska, zelenjadna in cvetlična semena, hrano in zdravila za ptice dobite po najugodnejših cenah in v najboljši kakovosti pri trdki M. BERDAJS, prej Jos. Urbanič, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8, Maribor, Vetrinjska ulica 30.

Šolski radio

—r XXV. Torek 22. marca: Knjige — moje prijateljice; g. Oskar Hudales. II.—III. — V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 20. marca, ob 17. uri predaval g. Rigler Lojze: Metljivost govodi in ovac.

Štánovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

—iz Pozdravne brzojavke in izjave solidarnosti izvršnemu odboru JUU odnosno predsedniku Dimniku so poslala s svojih zborovanj:

Sresko društvo v Sinju,
Sresko društvo Kopaonik,
Sresko društvo Novi Pazar.

—iz Učni načrt in program. Na mnoga vprašanja tovarišev in tovarišice sporočamo, da se lahko dobi učni načrt in program v učiteljskem koledarju, ki ga je izdalo JUU. Kdor pošlje 11 din na naslov: Knjigarna Tome Jovanovića i Vujica, Beograd, Milorada Draškovića 12, dobi koledar s plačano poštnino. — Izvršni odb. JUU.

Iz društev Vabila

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL bo zborovalo dne 26. marca 1938. ob 9. uri v magistratni sejni dvorani v Ljubljani. — Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO BREŽICE bo zborovalo v soboto, 9. aprila 1938., ob 10. uri v prostorih ljudske šole v Brežicah s sledečim dnevnim redom: 1. Zapisnik o zadnjem zborovanju. 2. Situacijsko poročilo. 3. Dopisi. 4. Poročilo blagajnika. 5. Predlogi. 6. Slučajnosti. — Ob 10. uri istotam odborova seja. — NB. Odbor je bil primoran spremeniti sklep zbora, in zaradi neugodnih prometnih zvez s Sevnico, sklicati zborovanje v Brežicah. — Predsedništvo.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA — OKOL. VZHODNI DEL bo zborovalo 9. aprila t. l. ob 9. uri v ljudski šoli na Grosupljem. Dnevni red: 1. Predavanje tov. Angele Vodetove »Ženino delo za narod«. 2. Situacijsko poročilo. 3. Raznoterosti in predlogi. Po zborovanju ogled tovarne motvoza. Tovariši(-ce), ki se bodo udeležili skupnega kosila, naj se takoj ob prihodu zglase pri tov. Semljčevi. — Ker so železniške zveze zelo ugodne, pričakujemo polnoštevilno udeležbo. Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR — DESNI BREG je zborovalo dne 22. januarja in 19. februarja v Mariboru. Na obeh zborovanjih je bilo navzočih 74 članov, t. j. 70 % oz. 71 %. Število članstva raste.

Na prvem zborovanju je predaval tov. J. Tavželj o pouku petja na ljudski šoli. V svojem poročilu je na praktičnih primerih pokazal, kako uvajamo učence — že na nižji stopnji — v razumevanje notnega sistema in kako jih vzporedno vežbamo v petju. Po situacijskem poročilu tov. predsednika in obravnavanju dopisov, se je začel razgovor o programu Mlad. M. Iznešena je bila želja, da naj bi M. M. ne bila predvsem založnica leposlovnih del, ampak v prvi vrsti založnica mladinskih knjig, ki pospešujejo šolsko delo. V bodoče naj M. M. poleg dveh beletrističnih del izda tudi knjižice, ki bodo učencem mladinsko pravilno razkrivale kulturno-zgodovinska, zemljepisna, gospodarska in prirodna dogajanja v obsegu ljudske šole.

in šaljivih prizorov. Povest me je spomnila »Življenja in prigod male opice« poljskega pisatelja Osendovskega, ki je izhajala v »Zvončku«. Številnim lepim in pestrim Omahnovim ilustracijam taka reproduksijska tehnika ni bila kos.

Naša gospodarska organizacija

Vabilo na

VI. REDNI OBČNI ZBOR

Učiteljske samopoči v Ljubljani, registrovane zadrge z omejeno zavezo,

ki bo v nedeljo, dne 10. aprila 1938., v IV. deliški ljudski šoli v Mariboru, Cankarjeva ul. Začetek ob pol 10. uri.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Računski zaključek za leto 1937.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Sprememba pravil.
6. Dopolnilna volitev v načelstvo in nadzorstvo.
7. Predlogi.
8. Slučajnosti.

O p o m b a : Ako bi občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor v zgoraj omenjenem prostoru in z navedenim dnevnim redom, ki sklepa v smislu § 36. brez ozira na število zastopanih zadržnikov. Računski zaključek je v zadržni pisarni članom na vpogled od danes do občnega zbora.

Načelstvo Učiteljske samopomoči v Ljubljani, dne 12. marca 1938.

Ivan Kocijančič s. r. Juraj Režek s. r.
načelnik. član načelstva.

Na zborovanju dne 19. februarja je predaval tov. Martin Mencej o temi: »Kako določimo inteligenčno stopnjo otrok.« Uvodoma je podal pomen otroške psihologije za vzgojno in učno delo. Pokazal je na napake dosedanjega našega ocenjevanja dece in v glavnih potezih naznačil sodobna gledanja in njih zastopnike. Mi našega otroka še ne poznamo, niti nimamo svojega lastnega objektivnega merila za določevanje inteligenčne stopnje naše dece. Predavatelj je svoja teoretska izvajanja podkrepil z zanimivim eksperimentom s sedemletno deklico. Po predavanju se je razvila debata, kjer je tov. Kontler podal nekaj pripomb iz tozadavnega prakt. dela učiteljstva deške šole v Studencih. V razgovor so posegli še tov. Vranc, Senica, Ledinek in predavatelj sam. Po obravnavanju dopisov se je določil oz. odobril po odboru predloženi program za prihodnja zborovanja. Marčno zborovanje bo posvečeno našim gospodarskim ustanovam in našemu gmojnemu vprašanju.

Petrovič Simon, preds. Ledinek Miloš, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo dne 12. febr. 1938. v Radmirju. Navzočih 27 članov = 58 %.

Po pozdravu tov. predsednika poroča tovarišica tajnica o dopisih. Sklene se, da ne naročimo poslovnih knjig. K »Samopomoči učit. otrok« pristopi 5 članov.

V situacijskem poročilu govori tov. predsednik o razmerah v srbskih in hrvatskih učiteljskih organizacijah. Priporoča podpiranje naših gospodarskih ustanov ter poroča o uspehu borbe učiteljice ročnih del za priznanje skupine.

Sklene se: 1. Prikazali bomo ekonomsko stanje samskega učitelja, samske učiteljice ter učiteljskih rodbin. To nalogo je prevzelo pet tovarišev in tovarišic. 2. Da dvignemo število naročnikov »Mladinske matice«, izberemo poverjenika za naš srez, tov. Tratnika. O učiteljskih gospodarskih ustanovah je govoril tov. Počkaj. Prikazal je delovanje »Učiteljske tiskarne« in drugih ustanov ter poudaril, da bodo močne le, če bo čim več članov.

»Učiteljskemu pokretu« govori tov. predsednik. Omenja uradno okrožnico, ki to delo nujno priporoča. Izsledke našega dela bomo potrebovali pri izvajanju novega učnega načrta, zato naj bi vsaka šola začela s tem delom. »Učiteljski pokret« je začel spet izdajati »Prosveto«, katere 2. številka bo kmalu izšla in bo posvečena stanovanjskim prilikam slovenskega otroka. 3. številka bo posvečena obleki in hrani, 4. številka pa prilikam slovenske družine.

Sreski kmetijski referent g. inž. Wenko bo na podlagi naših proučevanj vasi dajal v svojih predavanjih smernice za izvenšolsko delo na gospodarskem področju.

Nadalje vabi tov. predsednik k pristopu v zadrugo »Pedagoški tisk«, ki izdaja dela, katera bi prišla v poštev pri našem študiju vasi. Prva njena knjiga, »Slovenska šola in učitelj pred sodobnimi nalogami«, se v nekaj izvodih razpeča med zborovalci.

Tov. Rozman je govoril o šolskih proračunih in vodil razgovor o sestavi proračuna B. Pri tem so se izrazile želje in nasveti šolskih upraviteljev.

Hudales Oskar, Jadviga Golež,
predsednik. tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO BREŽICE je zborovalo dne 12. februarja 1938. ob 10. uri v Brežicah. Navzočih 51 tovarišev(-ic). Tovariš predsednik otvori zbor s pozdravom na navzoče ter po raznih formalnostih preide na dnevni red. Poroča o predsedniškem zboru v Celju, poda sliko sedanje situacije v organizaciji in obravnava važnejše dopise. Vabi vse tovariše(-ice), ki iz katerih koli razlogov stoje ob strani, naj pridejo k nam in delajo z nami, ker abstinenco zadržanje ni vredno prosvetnega delavca.

O glavni skupščini je referiral tov. Ravbar, o banovinski pa je referiral iz našega sre za premeščenega tov. Debevca prečital tov. Ankele.

O problemu zanemarjene dece je z nje-mu lastno živahnostjo govoril tov. Tomšič iz Artič. Ob velikem zanimanju prisotnih nam je predavatelj obdelal to zanimivo snov in jo podprl s praktičnimi primeri iz njegovega učiteljstva v jetnišnici. Aplavz, ki ga je doživel, je dokazal, da je referat dosegel svoj namen.

Pri slučajnostih se je določilo, da bo prihodnje zborovanje začetek aprila v Sevnici. R. Ivanuš, preds. Ankele Francé, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KOZJE je zborovalo 12. februarja 1938. v kozjanski šoli.

Udeležba 70 %. Čitanju zapisnika o zadnjem zborovanju in došlih dopisov je sledilo situacijsko poročilo tov. predsednika, ki je seznanil članstvo z zadnjimi dogodki in pojavi v organizaciji.

Sledilo je predavanje tov. Kerta Jožefa o njegovih doživljajih in vtisih učiteljstva v Bosni, in sicer v okolici Travnika. Zanimivo je opisal predvsem šolske razmere, ki so v primeri z našimi zelo skromne pa tudi zelo različne, nadalje mišljenje tamošnjega ljudstva, družinskih razmere in običaje, ki so zelo pestri, posebno, ker živijo skupaj katoličani in muslimani. Iz vsega kar nam je povedal se je videlo, da se je hitro znašel in svojo nalogo dobro razumel tako, da ga je ljudstvo vzljubilo in da je bilo slovo težko, ko je »naš učo« odšel v Slovenijo.

Na prihodnjem zborovanju bo ob priliki gospodarskega dne več tovarišev referiralo o gmojnem položaju učiteljstva. Pri slučajnostih se je rešilo več internih društvenih vprašanj.

Predlog: Radi enostavnejšega štetja šolskih zamud naj bi bil sklep I. polletja zadnji delovni dan v mesecu januarju.

Frece Val., preds. Moser Julijana, taj.

Pomlad prihaja!

Oglejte si
ravnokar
došle no-
vosti

A. & E.
Skabernè
Ljubljana

—k Založba »Evalit«, ki je doslej izdajala knjige v zbirkah po 10 knjig za 100 din odnosno 67 din, je izdala kot deseto knjigo VII. zbirke Stefan Zweig: Skrivnost, ki žge. Prevedel Leopold Stanek. To je zadnja knjiga iz zbirke. Odslej bo založba »Evalit« odprodajala vsako knjigo posebej. Na novo sta izšli v tej založbi dve originalni povesti Anton Ingolič: Mlada leta in Ljuba Prener: Življenje za hrbtom. Cena vsaki broširani knjigi 40 din, vezani 60 din.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

ZAMENJAM

službeno mesto ob dolenjski progi s takim kjerkoli. Objave na upravo Učit. tovariša pod »Zamenjava«.

ZAMENJAVA

Učitelj na enorazrednici ob Kolpi zamenja službeno mesto za vsako mesto, ki leži ob železnici proti Ljubljani ali Zagrebu.

Najlepše modele damskih plaščev in kostumov v novem lokalu v

Šelenburgovi ulici 1, najcenejše pa na Kongresnem trgu št. 5, nudi cenj. učiteljicam kakor doslej tudi na obročna odplačila.

DAMSKA KONFEKCIJA A. P A U L I N

Novosti na knjižnem trgu

SOCIALNO EKONOMSKI INSTITUT V LJUBLJANI IN NJEGOVA REVIIJA »TEHNIKA IN GOSPODARSTVO«.

Izšla je 1.-2. številka IV. letnika »Tehnika in gospodarstvo«. Z novim letom 1938. je revija »Tehnika in gospodarstvo« postala glasilo Socialno ekonomskega instituta v Ljubljani.

Socialno ekonomski institut je nova tvorba, ki je nastala iz najbitnejših potreb slovenskega ljudstva, potreb po spoznanju tega, kaj smo, kaj imamo in kaj bi lahko imeli. Institut si je nadel nalogo s preciznimi znanstvenimi metodami proučiti gospodarsko, socialno in kulturno stanje slovenskega ljudstva ter najti sredstva in način za njegov socialni in gospodarski podvig.

Po svojih pravilih ima SEI namen:

a) zbirati in raziskovati dejstva našega gospodarskega in družabnega življenja, proučevati možnosti za čim boljše izkoriščanje danih sredstev in energij za izboljšanje življenjskega nivoja našega prebivalstva;

b) vzbujati in javnosti zanimanje za te probleme.

Program SEI sestoji iz dveh delov: pregleda študijskega gradiva, ki ga je treba analizirati, in iz konkretnega delovnega načrta.

Vse delo je podrejeno enemu cilju, delu za narodno občestvo kot celoto. Pri tem naj politično ideološka usmerjenost posameznega sodelavca ne igra nikakšne vloge.

Člani instituta, sami priznani javni delavci, se zavedajo, da je naloga instituta tolikšna, da je sami brez pomoči najširše javnosti ne bodo zmogli.

Študijsko gradivo instituta v sistematični razporedbi se dotika vprašanj o prebivalstvu (njegovi poklicni in stanovski sestavi, gibanju rojstev, umrljivosti, migracije, etc.), o proizvodnih sredstvih (zemljiški posesti, surovinah, energijskih virih, finančnih vprašanjih, etc.), o potrošnji in potrošni moči, o poljedelski, industrijski, trgovski in obrtni proizvodnji in službah, o razdelitvi narodnega dohodka i. dr.

Konkretni delovni načrt SEI obstoji v zbiranju študijskih pripomočkov. Institut bo v ta namen uredil centralno kartoteko o vsej socialno ekonomski literaturi, ki se pri nas nahaja, registriral bo po možnosti vsa nova dela iz teh področij, sestavljal pregled naše periodične literature, zbiral originalne statistične obdelave in študije.

Izsledke, ki jih bo dalo študijsko delo na vseh področjih delovnega programa instituta, bo prinašala revija »Tehnika in gospodarstvo«. Večje študije bodo izhajale v posebnih publikacijah.

Zaenkrat ima institut v načrtu: anketo o rodbinskih gospodarstvih, t. j. proučitev budžeta posameznih rodbin najrazličnejših stanov. Zato, da spoznamo, kako pri nas sploh živimo — saj ve o tem le vsak zase — kako živi narod kot celota. Da spoznamo, s kolikimi dohodki se preživlja naš kmet, naš delavec, naš nameščene. Več, da vidimo, kako živi naš kmet na Gorenjskem, kako oni v Beli Krajini, v Prekmurju, Slovenskih gorah. — Nadaljnji načrt se tiče proučevanja možnosti o povečanju donosov našega poljedelstva, proučitev davčne obremenitve našega prebivalstva in naših obratov, študija gospodarskih bilanc, denarnih organizacij, tvorbi kapitala in podobno.

Prva številka revije »Tehnika in gospodarstvo« prinaša lepo število člankov naših priznanih kulturnih delavcev. Članki uvajajo v nešteto problemov, kjer bo treba hitrega in smotrnega dela. Načenjajo vprašanja o izboljšanju razmer našega podeželskega prebivalstva, prinašajo statistične podatke o naraščanju prebivalstva ter o socialnih in gospodarskih posledicah tega naraščanja. Več člankov se bavi z našimi agrarnimi problemi, pomenom kemije v poljedelstvu, drugi zopet o vprašanju prometa, o kovinski in strojni obrti in industriji, o važnosti kamnin za naše gospodarstvo. Zanimive so ugotovitve o davčni obremenitvi Slovenije in misli o organizaciji gospodarske samopomoči, itd. Revija končava z beležkami ter važnimi statističnimi podatki.

Tako je nakazanih nešteto problemov, problemov za vse ljudi, ki so dobre volje in bi hoteli delati.

Revija bo razposlana po vsej Sloveniji. Prišla bo v roke predvsem učitelju, ki je v tesnem stiku z ljudstvom in pozna njegovo življenje čisto od blizu. Učitelj bo tisti, ki bo mogel zbrati veliko dragocenega materiala in njegovo sodelovanje je pri delu instituta neprecenljivega pomena. — Nadejamo se, da bodo program Socialno ekonomskega instituta ter izvajanja njegovih sodelavcev v reviji »Tehnika in gospodarstvo« vzbudila med našimi najširšimi sloji ono zanimanje, ki ga zasluži.